

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΜΑΘΗΜΑ: **ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ (ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ)**
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2017-18 ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ
ΔΙΔΑΣΚΩΝ: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΟΤΣΟΣ**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ - ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

A. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

A/A	ΗΜ.	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	22/2	<ul style="list-style-type: none">Ελλάδα - φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον: Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας στον κόσμο, στην Ευρώπη και στη Μεσόγειο. Γεωγραφικό ανάγλυφο της Ελλάδας (Θεωρητικό)
2	1/3	<ul style="list-style-type: none">Ελλάδα - φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον: Κλίμα, Χλωρίδα, πανίδα, Ορυκτός πλούτος (Θεωρητικό)
3	8/3	<ul style="list-style-type: none">Ελλάδα - φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον: Πληθυσμός και γεωγραφική κατανομή του (Θεωρητικό)
4	15/3	<ul style="list-style-type: none">Παρουσίαση εργασιών - οδηγίες εκπόνησης (Εργαστηριακό)
5	22/3	<ul style="list-style-type: none">Ιστορική Ανθρωπογεωγραφία Ευρώπης, Βαλκανίων και Ανατολικής Μεσογείου μέσα από εθνογραφικούς χάρτες. Έθνη και κράτη από την αρχαιότητα ως την Αλεξανδρινή περίοδο (Θεωρητικό).
6	29/3	<ul style="list-style-type: none">Ιστορική Ανθρωπογεωγραφία Ευρώπης, Βαλκανίων και Ανατολικής Μεσογείου μέσα από εθνογραφικούς χάρτες. Έθνη και κράτη από την Ελληνιστική ως το τέλος της Ρωμαϊκής περιόδου (Θεωρητικό).
7	19/4	<ul style="list-style-type: none">ΠΡΟΟΔΟΣΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΡΟΟΔΟΥΙστορική Ανθρωπογεωγραφία Ευρώπης, Βαλκανίων και Ανατολικής Μεσογείου μέσα από εθνογραφικούς χάρτες. Έθνη και κράτη κατά τον Μεσαίωνα (Θεωρητικό).

8	26/4	<ul style="list-style-type: none"> • Ιστορική Ανθρωπογεωγραφία Ευρώπης, Βαλκανίων και Ανατολικής Μεσογείου μέσα από εθνογραφικούς χάρτες. Έθνη και κράτη κατά την υστερομεσαιωνική - υστεροβυζαντινή περίοδο (Θεωρητικό). • Επεξεργασία εργασιών (Εργαστηριακό)
9	3/5	<ul style="list-style-type: none"> • Ιστορική Ανθρωπογεωγραφία Ευρώπης, Βαλκανίων και Ανατολικής Μεσογείου μέσα από εθνογραφικούς χάρτες. Έθνη και κράτη κατά τη νεότερη περίοδο (Θεωρητικό). • Επεξεργασία εργασιών (Εργαστηριακό)
10	10/5	<ul style="list-style-type: none"> • Ιστορική Ανθρωπογεωγραφία Ευρώπης, Βαλκανίων και Ανατολικής Μεσογείου μέσα από εθνογραφικούς χάρτες. Έθνη και κράτη κατά τη σύγχρονη εποχή Θεωρητικό) • Επεξεργασία εργασιών (Εργαστηριακό)
11	17/5	<ul style="list-style-type: none"> • Ιστορική γεωγραφία και θεωρίες του χώρου - Ελληνικές πόλεις εγκατάστασης προσφύγων - Δίκτυα μεταφορών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (Θεωρητικό) • Επεξεργασία εργασιών (Εργαστηριακό)
12	24/5	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσίαση εργασιών(Εργαστηριακό)
13	31/5	<ul style="list-style-type: none"> • Ανακεφαλαίωση ύλης - κατευθύνσεις για την εξεταστική (Θεωρητικό)

B. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Διδάσκονται ειδικές θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις ανθρωπογεωγραφίας και των δύο υπο-κλάδων της, οικονομικής και πολιτικής γεωγραφίας, με έμφαση σε βασικές γνώσεις για την ιστορική και σύγχρονη ανθρωπογεωγραφία της Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου και ιδιαίτερα των Βαλκανίων και του ελληνικού χώρου. Το μάθημα είναι προσανατολισμένο στις ανάγκες του γνωστικού αντικειμένου της ιστορίας και της εθνολογίας και ιδίως στην κατεύθυνση της εθνολογίας. Ειδικότερα εστιάζει στη γεωγραφία της εξέλιξης των εθνών και των κρατών και στις σχέσεις εξάρτησης οικονομίας και χώρου, δημιουργώντας παράλληλα τα ερεθίσματα για μια κριτική προσέγγιση της σύγχρονης εθνολογικής - ανθρωπολογικής, οικονομικής και γεωπολιτικής πραγματικότητας του χώρου αυτού. • Το μάθημα οργανώνεται σε θεωρητικό και εργαστηριακό επίπεδο: • Στο θεωρητικό επίπεδο αναπτύσσονται ενότητες που αφορούν

- (α) Επιστημολογικά θέματα και θεωρίες της ανθρωπογεωγραφίας. Αναλύεται η σχέση και αλληλεπίδραση της ιστορικής και σύγχρονης ανθρωπογεωγραφίας στη σημερινή πολιτική και οικονομική εικόνα του χώρου της Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου.
- (β) Πρακτικές γνώσεις σε ειδικά θέματα ιστορικής και σύγχρονης ανθρωπογεωγραφίας. Περιγράφονται, αναλύονται και συζητούνται η εμφάνιση και εξέλιξη των εθνών στον γεωγραφικό χώρο από την αρχαιότητα μέχρι τη σύγχρονη εποχή, η ιστορική και σύγχρονη πολιτική ανθρωπογεωγραφία (έθνη, κράτη, πληθυσμοί, δίκτυα οικισμών και συγκοινωνιών, με έμφαση στη γεωγραφία του πολιτισμού), η αλληλεπίδραση φυσικού και ανθρώπινου περιβάλλοντος στον γεωγραφικό χώρο μελέτης (Ελλάδα - Βαλκάνια - Ανατολική Μεσόγειος - Ευρώπη), η οικονομία (φυσικός πλούτος, παραγωγή) και οι διεθνείς πολιτικές και οικονομικές σχέσεις του ευρωπαϊκού και, μέσα από μελέτες περίπτωσης, του παγκόσμιου γεωγραφικού χώρου.
- Σε εργαστηριακό επίπεδο, η χρήση χαρτών, πολυμέσων και Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών, σε συνδυασμό με τη βιβλιογραφική έρευνα, αποσκοπούν στην σύνδεση των θεωρητικών εννοιών με μελέτες περίπτωσης της (ιστορικής και σύγχρονης) πολιτικής και οικονομικής γεωγραφίας του χώρου της Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου, αλλά και γενικότερα του παγκόσμιου χώρου και τον προβληματισμό για την σχέση ιστορικών και σύγχρονων εθνολογικών - πολιτισμικών και οικονομικο - γεωπολιτικών ζητημάτων από τη γεωγραφική οπτική.
- Το μάθημα οργανώνεται σε (α) κύκλο παρουσιάσεων - διαλέξεων του διδάσκοντος, οι οποίες πλαισιώνονται από κριτική συζήτηση και προβολή κατάλληλου εποπτικού υλικού (χαρτών και φωτογραφιών) και (β) κύκλο παρουσιάσεων των εργασιών των φοιτητριών/των με εξέταση και κριτική συζήτηση.
- Ο υπολογισμός του τελικού βαθμού προκύπτει από: (α) την τελική γραπτή εξέταση, (β) την προφορική παρουσίαση με ρρ της εργασίας των φοιτητριών/τών, (γ) τη γραπτή εργασία των φοιτητριών/των, (δ) την ενδιαμέση γραπτή εξέταση (Πρόοδος) και (ε) την συμμετοχή των φοιτητριών/τών στη διεξαγωγή του μαθήματος, στη συζήτηση κατά τις διαλέξεις του διδάσκοντος και κατά την παρουσίαση των εργασιών. Ειδικότερα οι εργασίες, με συγκεκριμένη θεματική που προκύπτει από πίνακα σαράντα (40) προτεινομένων εργασιών (με τίτλο εργασίας, βασική βιβλιογραφία από τη Βιβλιοθήκη του τμήματος για την κάθε μία και οδηγίες εκπόνησης και παρουσίασης), τον οποίο συντάσσει ο διδάσκων πριν από την έναρξη των μαθημάτων, ανατίθενται στους φοιτητές/τριες από τον διδάσκοντα (κατά την 5η - 6η εβδομάδα), επεξεργάζονται και εκπονούνται από τους φοιτητές/τριες με τη βοήθεια και καθοδήγηση του διδάσκοντος, παρουσιάζονται στην τάξη υποχρεωτικά (με προφορική εξέταση και συζήτηση) πριν το τέλος του εξαμήνου και παραδίδονται κατά την εξεταστική περίοδο.

Γ. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Προσέγγιση σε θέματα θεωρίας ανθρωπογεωγραφίας και ειδικότερα πολιτικής / πολιτισμικής και οικονομικής γεωγραφίας.
- Εξοικείωση με τη φυσική γεωγραφία, την ιστορική και σύγχρονη ανθρωπογεωγραφία και ειδικότερα την εξέλιξη των εθνών στον γεωγραφικό χώρο και την οικονομική γεωγραφία του χώρου της Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου, καθώς και, μέσα από μελέτες περίπτωσης, του παγκόσμιου γεωγραφικού χώρου.
- Ανάλυση, εκτίμηση και σχολιασμός των εθνολογικών, πολιτισμικών και γεωπολιτικών δεδομένων του χώρου της Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου, όπως αυτά προκύπτουν από τα εθνολογικά και οικονομικά δεδομένα και το σύγχρονο εθνολογικό και πολιτισμικό περιβάλλον.
- Χρήση των χαρτών και των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών για την ενημέρωση και εξοικείωση με την ιστορική και σύγχρονη ανθρωπογεωγραφία της Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου, καθώς και, μέσα από μελέτες περίπτωσης, του παγκόσμιου γεωγραφικού χώρου.
- Κατανόηση της σημασίας της ιστορικής εξέλιξης της ανθρωπογεωγραφίας στη δημιουργία και εξέλιξη των εθνών και των κρατικών μορφωμάτων.
- Εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών και χρήση χαρτών στη γνωριμία και ανάδειξη στοιχείων της πολιτικής, πολιτισμικής και οικονομικής γεωγραφίας της Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου με στόχο τον τοπιοτισμό χωρικών διαφοροποιήσεων.
- Μελέτη παραδειγμάτων της πολιτικής, πολιτισμικής και οικονομικής γεωγραφίας του παγκόσμιου χώρου, στον ιστορικό και σύγχρονο χρόνο και της σύνδεσής της με τη σύγχρονη πολιτισμική και γεωπολιτική πραγματικότητα, με συνδυασμό βιβλιογραφικής έρευνας και χρήσης χαρτών και Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών.

Δ. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Δ1. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ - ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ - ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ						
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ (ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ)						
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2017-18 ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΟΤΣΟΣ						
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ						
Α/ Α	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΛΕΤΗΣ			ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘ.
	ταξιθετικός αριθμός	συγγραφέας / βιβλίο	κεφάλαια / σελίδες			
1	ΑΕ 29 Ε.55 1993 τ. 18	<i>Εκπαιδευτική Ελληνική Εγκυκλο- παίδεια, τ. 18Α, Παγκόσμια Γεω- γραφία Β'</i>	Γαλλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο: Οικονομία	Συγκριτική μελέτη ποσοστών % σε ενιαίο πίνακα, σχόλια		
2	»	»	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερι- κής	Διαίρεση σε γεωγραφικές περιοχές (περιφέρειες) ανά- λογα με τη γεωμορφολογία, το κλίμα, την οικονομία, την πληθυσμιακή πυκνότητα, σχόλια		
3	ΠΛ D 24.P34 1992, τ. 16	<i>Παγκόσμια Ιστορία. Ο Παλμός των επιχειρήσεων 1800-1850</i>		Στοιχεία Πολιτικής Γεωγρα- φίας: Μεγάλες πολιτικές αλ- λαγές, δημιουργία νέων κρα- τών, αλλαγές συνόρων, αλ- λαγές καθεστώτων, σχόλια		
4	ΠΛ D 24.P34 1991, τ. 11	<i>Παγκόσμια Ιστορία. Ο Αιώνας των θεομηνιών 1300-1400</i>		»		
5	ΠΛ D 24.P34	<i>Παγκόσμια Ιστορία. Οι μεγάλες εισβολές 200-600</i>		»		

	1990, τ. 5					
6	ΠΛ D 24.P34 1989, τ. 3	<i>Παγκόσμια Ιστορία. 600-400 π.Χ. Οι κλασικοί χρόνοι</i>			»	
7	ΠΛ D 24.P34 1989, τ. 2	<i>Παγκόσμια Ιστορία. Η βαρβαρική εξάπλωση 1500-600 π.Χ.</i>			»	
8	ΠΛ D 24.P34 1989, τ. 1	<i>Παγκόσμια Ιστορία. Οι πρώτοι πολιτισμοί 3000-1500 π.Χ.</i>			Στοιχεία πολιτισμικής γεω- γραφίας. Ιστορική εξέλιξη της κατοικίας (γεωγραφική οπτι- κή) σχόλια	
9	ΠΛ D 24.P34 1992, τ. Α	<i>Παγκόσμια Ιστορία. Η αυγή της ανθρωπότητας, μέχρι 3000 π.Χ.</i>			Στοιχεία πολιτισμικής γεω- γραφίας. Ιστορική εξέλιξη της κατοικίας (γεωγραφική οπτι- κή), σχόλια	
10	ΠΛ ΑΕ 29.M42 1900z τ.8 και τ.4	<i>Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαί- δεια, τόμος Η' και τόμος Δ'</i>	τ. Η' Γεωγραφία / 273-276 και τ. Δ' Ανθρωπογεωγραφία / 754		Κριτική παρουσίαση, σχόλια	
11	D 208.N4 1979 τ. 13	<i>The New Cambridge Modern His- tory XIII Companion Volume</i>	IX The Scientific Revolution		Εντοπισμός ονομάτων επι- στημόνων και γεωγραφική τους προέλευση. Γεωγραφι- κός σχολιασμός.	
12	»	»	IV Population		Κριτική παρουσίαση, σχόλια	
13	D 208.N4 1979 τ. 14	<i>The New Cambridge Modern His- tory. Atlas</i>	Europe Universities to 1830 / 68-69 Europe Railways 1870 / 86-87 West and Central Europe In- dustries / 92 Europe Industrial Changes /		Στοιχεία από την ιστορική οι- κονομική γεωγραφία της Ευ- ρώπης από χάρτες (παρου- σίαση - σχόλια)	

			93			
14	»	»	202-215	Στοιχεία από την ιστορική πολιτική και οικονομική γεωγραφία των Η.Π.Α. από χάρτες (παρουσίαση - σχόλια)		
15	»	»	216-217	Η μετανάστευση προς τις Η.Π.Α. από χάρτες, σχόλια		
16	D 208.N4 1988 τ. 12	<i>The New Cambridge Modern History. The shifting balance of world forces 1898-1945</i>	Chapter IV. Science and technology / 87-111	Αποδελτίωση ονομάτων επισημόνων και αντίστοιχων τομέων επιστήμης και τεχνολογίας, τόποι καταγωγής τους και γεωγραφικός σχολιασμός, σχόλια		
17	R AE 29.E345 1981 τ. 17	<i>Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος - Larousse - Britannica τ. 17</i>	λ. Γεωγραφία / 8-14	Ιστορική εξέλιξη των κλάδων της Γεωγραφίας, σχόλια		
18	GF 41 .A584 2007	Ι. Χωριανόπουλος, Θ. Ιωσηφίδης και Θ. Τερκενλή (επιμ.) <i>Ανθρωπογεωγραφία: άνθρωπος, κοινωνία και χώρος</i>	Η «εικόνα» του γεωγραφικού χώρου / 86-95	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		
19	»	»	Πληθυσμιακή Γεωγραφία / 99-122	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		
20	»	»	Πολιτισμική Γεωγραφία / 124-153	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		
21	»	»	Πολιτική Γεωγραφία / 200-218	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		
22	»	»	Γεωγραφία της υπαίθρου / 234-273	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		
23	»	»	Οικονομική Γεωγραφία / 276-310	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		

24		Δ. Δρακούλης και Γ. Τσότσος (επιμ.), <i>Ιστορική Κοινωνική και Πολεοδομική Ανάλυση του Χώρου</i>	Μεθοδολογικά ζητήματα χαρτογραφικής απεικόνισης: Ο χώρος του Ελληνισμού	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		
25		»	«Οι επτά αστέρες της αποκαλύψεως» του Γεωργίου Λαμπάκη - Σχόλια και άλλα τινά	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		
26	GF 41 .D4716 1991 c.3	Max Derruau, <i>Ανθρωπογεωγραφία</i>	Μέρος 1. Η παράδοση και οι νέες προσεγγίσεις: 1. Η παραδοσιακή ανθρωπογεωγραφία -- 2. Η χωρική ανάλυση -- 3. Η οικολογική προσέγγιση -- 4. Η κοινωνιολογική άποψη -- 5. Η οικονομική προσέγγιση	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		
27	»	»	Μέρος 2. Γεωγραφία του πληθυσμού: Εισαγωγή -- 1. Ο παγκόσμιος πληθυσμός -- 2. Τα αίτια της κατανομής των ανθρώπων -- 3. Οι μεταβολές του πληθυσμού -- 4. Η σύνθεση ή δομή του πληθυσμού	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		
28	»	»	Μέρος 3. Αγροτική γεωγραφία: 1. Έννοιες και μέθοδοι -- 2. Οι αγροτικές διευθετήσεις της ισημερινής και της τροπικής ζώνης -- 3. Οι αγροτικές διευθετήσεις στη ζώνη της ερήμου -- 4. Οι αγροτικές διευθετήσεις στη μεσογειακή ζώνη του παλαιού κόσμου --	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		

			5. Οι αγροτικές διευθετήσεις στην Ωκεανία και στην ηπειρωτική ζώνη του παλαιού κόσμου -- 6. Αγροτική γεωγραφία των νέων χωρών με εύκρατο και με ψυχρό κλίμα -- 7. Οι κολεκτιβιστικές μορφές γεωργίας -- 8. Το πρόβλημα του οικισμού της υπαίθρου --			
29	»	»	Μέρος 5. Οι μη γεωργικές δραστηριότητες: η κυκλοφορία: Εισαγωγή -- 1. Η χερσαία κυκλοφορία -- 2. Ο υδάτινος δρόμος -- 3. Η ναυτιλία -- 4. Το αεροπλάνο, οι τηλεπικοινωνίες -- 5. Οι μεταφορές, δημιουργοί γεωγραφικών φαινομένων -- 6. Οι τύποι δικτύων	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		
30	GA 102 .3 .P36 1989	Β. Πανταζής, <i>Χάρτες και ιδεολογίες: ο προσανατολισμός των χαρτών και η μοίρα των λαών</i>		Επιλεκτική παρουσίαση ανθρωπογεωγραφικών στοιχείων της Ευρώπης, σχόλια		
31	HE 557 .G8S96 1989	Μ. Συναρέλλη, <i>Δρόμοι και λιμάνια στην Ελλάδα: 1830-1880</i>		Πόλεις - λιμάνια: ποσοτικά στοιχεία, σχόλια		
32	DF 35 .S735 2009	Γ. Σταϊνχάουερ, <i>Ιστορική γεωγραφία του αρχαίου κόσμου: Ελλάδα-Ρώμη</i>	Η αποικιακή πόλη και ο μεσογειακός ορίζοντας του ελληνισμού	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		

33	DF 759 .P55 1984	Γ. Πλουμίδης, <i>Γεωγραφία της ιστορίας του νεοελληνικού χώρου</i>	Τέταρτη περίοδος (1774-1822) / 68-77	Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		
34	DF 518 .K6416 2004	J. Koder, <i>Το Βυζάντιο ως χώρος: εισαγωγή στην ιστορική γεωγραφία της ανατολικής Μεσογείου στη βυζαντινή εποχή</i>		Στοιχεία από την οικονομική γεωγραφία του Βυζαντίου, σχόλια		
35	DR 36 .K67 1993	Δ. Κωστόπουλος, <i>Βαλκάνια: η οικογεωγραφία της οργής</i>	Σλοβένοι / 119-141	Αποδελτίωση στοιχείων οικονομικής γεωγραφίας και σχολιασμός τους		
36	»	»	Βοσνία - Ερζεγοβίνη, Σαράγιεβο / 161-186	Αποδελτίωση στοιχείων οικονομικής γεωγραφίας και σχολιασμός τους		
37	»	»	Ρουμανία / 229-244	Αποδελτίωση στοιχείων οικονομικής γεωγραφίας και σχολιασμός τους		
38	HB 871 .V316 1989	J. Vallin, <i>Ο πληθυσμός της γης: εξελίξεις, προβλήματα, προοπτικές</i>		Συνοπτική - επιλεκτική παρουσίαση, σχόλια		
39	DF 759 .S64 1977	B. Spiridonakis, <i>Essays on the historical geography of the Greek world in the Balkans during the Turkokratia</i>	II. The nature of Greek geographic environment / 38-58	Περιληπτική παρουσίαση σχόλια		
40	»	»	VI. Greek population movements during the Turkokratia / 122-148	Περιληπτική παρουσίαση σχόλια		

Δ2. ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ

1. Οι εργασίες θα έχουν έκταση από 2000 - 3000 λέξεις περίπου, μαζί με τη βιβλιογραφία. Θα είναι γραμμένες εξ ολοκλήρου στα ελληνικά (εκτός από την αναγκαία ξένη ορολογία).
2. Θα παραδοθούν σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, με γραμματοσειρά calibri, μέγεθος 11, μηδενικό διάστημα και μονό διάστιχο, πλήρη στοίχιση, χωρίς συλλαβισμό (χωρισμό λέξεων στην αλλαγή σειράς) και με αρίθμηση σελίδων. Οι πίνακες (αν υπάρχουν) θα είναι σε word (όχι excel), με γραμμές και μέγεθος γραμμάτων 11 ή 10.
3. Μέσα στο κείμενο δεν γράφουμε με κεφαλαία, μόνον με πεζά και όταν παραθέτουμε αυτούσιο απόσπασμα από δημοσίευμα, το βάζουμε σε εισαγωγικά.
4. Η βιβλιογραφία θα περιέχει τουλάχιστον 2 τίτλους δημοσιεύσεων, επιπλέον από το σχολιαζόμενο κείμενο που δίνεται στον κατάλογο θεμάτων, και θα περιέχει τις βιβλιογραφικές αναφορές - δημοσιεύματα (βιβλία, άρθρα). Στις βιβλιογραφικές αναφορές θα πρέπει να γίνεται παραπομπή στο κείμενο.
5. Το ποσοστό συμμετοχής της εργασίας στον τελικό βαθμό θα είναι 40%.
6. Οι εργασίες θα παρουσιαστούν σε παρουσιάσεις 15', τον Μάιο, κατά το πρόγραμμα μαθημάτων. Εργασία που δεν θα παρουσιάζεται δεν θα γίνεται δεκτή.
7. Ημέρα και ώρες συνεργασίας (οδηγίες - διευκρινίσεις) για τις εργασίες: Πέμπτη 5 - 6 μμ.

2. ΕΙΚΟΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ)

<p>ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ - ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ (ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ) ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2017-18 ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΟΤΣΟΣ</p>
<p>ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <ol style="list-style-type: none">1. Πέτρος Πανταζόπουλος2. Πολυξένη Ιωαννίδου
<p>ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ</p> <p>Δ. Κωστόπουλος, Βαλκάνια: η οικογεωγραφία της οργής κεφ. Σερβία / σελ. 144-160</p> <p>Αποδελτίωση στοιχείων οικονομικής γεωγραφίας και σχολιασμός τους</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

- Ονοματεπώνυμα φοιτητών με πεζά.
- Τίτλος εργασίας με πεζά bold, κεντρική στοίχιση, μέγεθος 12.
- Τίτλοι - επικεφαλίδες επιμέρους κεφαλαίων της εργασίας κεντραρισμένα και bold. Όλα τα γράμματα μέγεθος 11 (πλην τίτλου εργασίας που θα έχει μέγεθος 12).

3. ΤΡΟΠΟΣ ΓΡΑΦΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ

Οι παραπομπές θα είναι μέσα στο κείμενο. Ό,τι αναφέρεται στη βιβλιογραφία θα πρέπει να υπάρχει σε παραπομπή μέσα στο κείμενο.

Παράδειγμα:

Τα λεγόμενα προγράμματα παροχής «γης και υποδομής» έδωσαν προάστια με ρυμοτομία και υποδομές, όπως η Νέα Σμύρνη και η Καλλιόπολη (Λεοντίδου 2001: 214-215). Τα πρώτα καταλύματα είναι κατασκευασμένα από ωμές πλίνθους ή από λάσπη, βότσαλο και άχυρο, ενώ η δεύτερη σειρά κατοικιών είναι κατασκευασμένη από οπτόπλινθους (Γκιζέλη 1984: 192).

4. ΤΡΟΠΟΣ ΓΡΑΦΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η βιβλιογραφία γράφεται στο τέλος του άρθρου. Τα δημοσιεύματα παρατίθενται κατά αλφαβητική σειρά επωνύμου του συγγραφέα, πρώτα τα ελληνικά, μετά τα λατινικά. Όταν πρόκειται για δημοσίευμα (βιβλίο ή άρθρο) που προέρχεται από το διαδίκτυο, αναφέρουμε σε παρένθεση τη λέξη στο και την ιστοσελίδα, καθώς και την ημερομηνία πρόσβασης στο διαδίκτυο, όπως στα παρακάτω παραδείγματα.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι γραφής της βιβλιογραφίας, προτείνουμε εδώ έναν από τους συνηθέστερους, αλλά και οι άλλοι δόκιμοι τρόποι (βλ. στη βοηθητική βιβλιογραφία έναν από αυτούς) είναι δεκτοί (το επίθετο συγγραφέα μπαίνει πάντα σε ονομαστική πτώση):

Βιβλίο

Επώνυμο / όνομα ή αρχικό γράμμα ονόματος / τίτλος βιβλίου με πλάγια γράμματα (*italics*) / εκδότης / τόπος έκδοσης / έτος έκδοσης (τα στοιχεία χωρίζονται με κόμμα).

Παράδειγμα:

Βεργόπουλος, Κώστας, *Το Αγροτικό Ζήτημα στην Ελλάδα: Η Κοινωνική Ενσωμάτωση της Γεωργίας*, εκδ. Εξάντας, Αθήνα 1975.

Asimov, Isaac, *Το Χρονικό των Επιστημονικών Ανακαλύψεων* (μετ. Γ. Μπαρουμής - Ν. Σταματάκης), Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1997.

Κουκουδής, Αστέριος, *Μελέτες για τους Βλάχους*, τ. Β', *Οι Μητροπόλεις και η Διασπορά των Βλάχων*, εκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2000.

Wiseman, Howard, *18 centuries of Roman Empire*, Griffith University, Brisbane 2002-2010, στο <http://www.ict.griffith.edu.au/~s285238/Roman/RomanEmpire.html> (πρόσβαση 12/08/2014).

Άρθρο σε περιοδικό

Επώνυμο / όνομα ή αρχικό ονόματος / τίτλος άρθρου σε εισαγωγικά / τίτλος περιοδικού με πλάγια γράμματα (*italics*) / αριθμός τεύχους περιοδικού / έτος έκδοσης σε παρένθεση / αριθμοί σελίδων άρθρου.

Παράδειγμα:

Κοσμάς, Ν. Β., «Αι δίοδοι της Πίνδου», *Ηπειρωτική Εστία* 4 (1955), 14-20.

Aukrust, O., «On the theory of social accounting», *The Review of Economic Studies* 16 (1949), 170 - 188.

Gavra, E., «The Greek presence in the Black Sea: 'traces' of architectural identity in 'related locales'», *Crkvene Studije* 6 (2009), Centar za Crkvene Studije, Nis, Serbia, 421-444.

Άρθρο σε συλλογικό βιβλίο (Πρακτικά Συνεδρίων, Εγκυκλοπαίδειες - Λεξικά, Τιμητικοί Τόμοι, κ.ά.)

Επώνυμο / όνομα ή αρχικό ονόματος / τίτλος άρθρου σε εισαγωγικά / στο / ονοματεπώνυμο επιμελητών / *τίτλος βιβλίου με πλάγια (italics)*, / εκδότης / τόπος έκδοσης / χρόνος έκδοσης / αριθμοί σελίδων άρθρου.

Παράδειγμα:

Croissant, Francis, «Η Ελληνική Τέχνη», στο *Ιστορία της Τέχνης*, τ. 1ος, εκδ. Βιβλιόραμα, Αθήνα 1990, σσ. 120 - 177.

Κολιόπουλος, Ιωάννης, «Η Μακεδονία στο επίκεντρο εθνικών ανταγωνισμών (1870-1897)», στο Ι. Κολιόπουλος και Ι. Χασιώτης (επ.), *Η Νεότερη και Σύγχρονη Μακεδονία*, τ. Α', εκδ. Παπαζήση - Παρατηρητής, χ.τ., χ.χ., σσ. 490-507.

Κορδώσης, Μιχαήλ, «Οι δρόμοι από το Δυρράχιο και την Αυλώνα προς την Ανατολή, σύμφωνα με τον Άραβα γεωγράφο Idrisi», στο Α.- Φ. Λαγόπουλος, Ε. Π. Δημητριάδης και Γ. Τσότσος (επ.), *Ιστορική Γεωγραφία: Δρόμοι και Κόμβοι της Βαλκανικής. Από την Αρχαιότητα στην Ενιαία Ευρώπη*, Τομέας Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Α.Π.Θ., Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας Ευρώπης «Θεσσαλονίκη 1997», Θεσσαλονίκη 1998, σσ. 115-124.

Balavoine, Guillaume, «Ressources cartographiques et historiques», στο *Atlas Historique*, 2004, στο <http://www.atlas-historique.net/> (πρόσβαση 12/08/2014).

5. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΟΗΘΗΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

(επιπλέον της αναφερόμενης στον πίνακα εργασιών)

Ασδραχάς Σ. (επιμ.), 1979. *Η Οικονομική Δομή των Βαλκανικών Χωρών στα Χρόνια της Οθωμανικής Κυριαρχίας ΙΕ'-ΙΗ' Αιώνας*, Αθήνα: Μέλισσα.

Βρεττός, Θ. και Αγαλιανού, Α., 1985. *Διεθνείς εμπορικές σχέσεις και οικονομική γεωγραφία*, Αθήνα: Ίδρυμα Ευγενίδου.

Γαβρά, Ε. Γ., 2003. *Πολιτισμικό απόθεμα και αρχιτεκτονική κληρονομιά στα Βαλκάνια. Διαχείριση στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης*. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.

Γετίμης Π. και Καυκαλάς Γ. (επιμ.), 2003. *Χώρος και Περιβάλλον: παγκοσμιοποίηση - διακυβέρνηση - βιωσιμότητα*, Αθήνα: Ινστιτούτο Αστικού Περιβαλλοντικού και Ανθρώπινου Δυναμικού Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Γοσποδίνη, Ά. και Μπεριάτος, Η. (επιμ.), 2006. Η., *Τα νέα αστικά τοπία και η ελληνική πόλη*, Αθήνα: Κριτική

Δαμασκηνίδης, Α., 1956. *Εγχειρίδιον Οικονομικής Γεωγραφίας*, τ. 1ον, Θεσσαλονίκη: χ.ε.

Δημητριάδης, Ε. Π., 1995. *Ιστορία της Πόλης και της Πολεοδομίας: Ευρωπαϊκοί Πολιτισμοί. Μυκηναϊκοί Χρόνοι ως τις Αρχές του 20ού αι.*, Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.

Δημητριάδης, Ε. Π., και Λαγόπουλος, Α.-Φ. και Τσότσος, Γ. (επιμ.), 1998. *Ιστορική Γεωγραφία: Δρόμοι και Κόμβοι της Βαλκανικής, Από την Αρχαιότητα στην Ενιαία Ευρώπη*, Θεσσαλονίκη: Τομέας Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ – Οργανισμός Θεσσαλονίκη Πολιτιστική Πρωτεύουσα 1997 - University Studio Press.

Δρακούλης, Δ. και Τσότσος, Γ. (επιμ.), 2012. *Ιστορική Γεωγραφία της Ελλάδος και της Ανατολικής Μεσογείου*, Θεσσαλονίκη: Τμήμα Γεωγραφίας Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ, εκδ. Αντ. Σταμούλης.

Δρακούλης, Δ. και Τσότσος, Γ. (επιμ.), 2014. *Ιστορική, Κοινωνική και Πολεοδομική Ανάλυση του Χώρου. Αφιέρωμα στον Καθηγητή Ευάγγελο Π. Δημητριάδη*, Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης.

- Γεωργαντάς, Η. και Γκιούρας, Θ. (επιμ. - μετ. - εισαγωγή), 2010. *Χώρος, πόλη και εξουσία στη νεωτερικότητα*, Αθήνα: Σαββάλας.
- Γιώτη - Παπαδάκη, Ό., 2011. *Εισαγωγή στην οικονομική γεωγραφία*, Αθήνα: Κριτική.
- Γκαραγκούνης, Θ., 2013. *Εισαγωγή στην Ανθρωπογεωγραφία. Κοινωνική θεωρία και χώρος*. Αθήνα, στο http://www.24grammata.com/wp-content/uploads/2013/03/Garagunis-Thanos-isagogi-stin-anthropogeografia-24grammata.com_.pdf (προσβάσιμο 16-3-2017).
- Γραμματικοπούλου, Ε., 2000. *Θράκη: ιστορικές και γεωγραφικές προσεγγίσεις*, [Αθήνα]: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.
- Ευσταθίου, Π. Α., 2008. *Οικονομική, τουριστική και πολιτιστική γεωγραφία της βορειοδυτικής, νότιας και κεντρικής Ευρώπης*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Καραβέλη, Ε., 2008. *Ανισότητες, Συγκεντρώσεις, Νέα Οικονομική Γεωγραφία*, Αθήνα: Gutenberg.
- Κοτζαμάνης Β. και Ανδρουλάκη Ε., *Οι δημογραφικές εξελίξεις στη νεότερη Ελλάδα (1830-2007)*, στο http://www.demography-lab.prd.uth.gr/Papers/4_KOTZAMANIS-ANDROULAKI%20neoteri%20ellada_2009.pdf (προσβάσιμο 15-3-2017).
- Κουρλιούρος, Η., 2011. *Διαδρομές στις Θεωρίες του Χώρου: Οικονομική γεωγραφία της παραγωγικής αναδιάρθρωσης και της άνισης ανάπτυξης*, Αθήνα: Προπομπός.
- Κουτσόπουλος, Κ., 1990. *Γεωγραφία: Μεθοδολογία και Μέθοδοι Ανάλυσης Χώρου*, Αθήνα: Συμμετρία.
- Κωστόπουλος, Δ., 1993. *Βαλκάνια: Η οικογεωγραφία της οργής*, Αθήνα: Στοχαστής.
- Λάζος, Χ., 1996. *Το ταξίδι του Πυθέα στην άγνωστη Θούλη: εξερευνητικά ταξίδια των Ελλήνων στην κεντρική και δυτική Ευρώπη*, Αθήνα: Αίολος.
- Λαμπριανίδης, Λ., 2012. *Οικονομική Γεωγραφία: Στοιχεία Θεωρίας και εμπειρικά παραδείγματα*, Αθήνα: Πατάκης.
- Λεοντίδου, Λ., 2005. *Αγεωγράφητος Χώρα*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μαλούτας, Θ., 2000. *Κοινωνικός και οικονομικός Άτλας της Ελλάδας, τ. 1ος, Οι πόλεις*. Αθήνα - Βόλος: ΕΚΚΕ και Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας.
- Μαλούτας, Θ. (επιμ.), 2009. *Κοινωνική Γεωγραφία των πόλεων*, Αθήνα: Σαββάλας.
- Παπαδοπούλου, Π., 2005. *Ποια Ευρώπη;*, Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.
- Πετράκος, Γ. και Ψυχάρης, Γ., 2004. *Περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα*, Αθήνα: Κριτική.
- Πουλόπουλος, Σ., 1968. *Θεωρητική Οικονομική Γεωγραφία*, Αθήνα - Θεσσαλονίκη: Αφοί Σάκκουλα.
- Πουλόπουλος, Σ., 1972. *Οικονομική Γεωγραφία της Ελλάδος*, Αθήνα - Θεσσαλονίκη: Αφοί Σάκκουλα.
- Ρέντζος, Γ., 2006. *Ανθρωπογεωγραφίες της πόλης*, Αθήνα: Τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός.
- Σιούσιουρας, Π., 2014. *Παγκόσμια γεωγραφία*, Αθήνα: Σιδέρης.
- Σκούφογλου, Μ., 2013. *Κρίση, χαρτογραφήσεις του καπιταλισμού και επιστροφή του χρόνου*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Τερκενλή, Θ., 1996. *Το πολιτισμικό τοπίο: Γεωγραφικές προσεγγίσεις*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Τερκενλή, Θ. και Ιωσηφίδης, Θ. και Χωριανόπουλος, Ι. (επιμ.), 2007. *Ανθρωπογεωγραφία: άνθρωπος, κοινωνία και χώρος*, Αθήνα: Κριτική.
- Τοντόροφ, Ν., 2003. *Η Βαλκανική Πόλη*. Β' έκδοση, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Τσίμπος, Κ. (επιμ.), 2008. *Εισαγωγή στην πληθυσμιακή γεωγραφία*, Αθήνα: Σταμούλης.
- Τσότσος, Γ., 2011. *Ιστορική Γεωγραφία Δυτικής Μακεδονίας: Το Οικιστικό Δίκτυο 14ος-17ος αιώνας*, Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης.
- Χριστόπουλος, Γ., και Μπαστιάς, Ι. (επιμ.), 1996. *Παγκόσμια Γεωγραφία*, 3 τόμοι, Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.
- Baker, Alan R. H., 2003. *Geography and History: Bridging the Divide*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bonnet, A., 2010. *Γεωγραφία: Μια εισαγωγή* (επιμ. Θ. Τερκενλή), Αθήνα: Κριτική.

- Braden, K. E., 2006. *Παγκόσμια γεωπολιτική: μια εισαγωγή στην πολιτική γεωγραφία*, Αθήνα: Ροές.
- Clark, G. και Gertler, M. και Feldman, M., 2000. *The Oxford Handbook of Economic Geography*, Oxford: Oxford University Press.
- Dimitriadis, E. P. και Tsotsos, G., «Transport Geography and local development in 19th century Thrace», *Balkan Studies* 40/2 (1999), 281-307.
- Douglas, I. και Huggett, R. και Robinson, M., 1996. *Companion Encyclopedia of Geography*, London - New York: Routledge.
- Gatrell, J. και Reid, N. (επιμ.), 2006, *Enterprising worlds*, Hershey PA: IGI Global.
- Gavra, E., 2009. «The Greek presence in the Black Sea: 'traces' of architectural identity in 'related locales'» in: *Crkvene Studije* 6 (2009), "Centar za Crkvene Studije", Nis, Serbia, σσ. 421-444.
- Glassner, M. I., 2004. *Political geography*, Hoboken, NJ: Wiley.
- Goodal, B., 1987. *The Penguin Dictionary of Human Geography*, Suffolk: Richard Clay Ltd.
- Gottlieb, R., 2012. *Nations of the World: A Political, Economic & Business Handbook*, Amenia, NY: Grey House Publishing.
- Haining, R., 1993. *Spatial data analysis in the social and environmental sciences*, Cambridge [England] ; New York: Cambridge University Press.
- Rogers, A. και Heather V. και Goudie, A. (επιμ.), 1992. *The Student's companion to geography*, Oxford, UK; Cambridge, Mass., USA: Blackwell
- Hall, T. (επιμ.), 2005. *Αστική Γεωγραφία* (μετ. Ν. Γ. Καραχαλής), Αθήνα: Κριτική.
- Hooson, D. (επιμ.), 1994. *Geography and national identity*, Oxford: Blackwell
- Johnston, R. J. και Gregory D. και Pratt, G. και Watts, M., 2000. *The Dictionary of Human Geography*, Oxford: Blackwell.
- Johnston, R. J. και Taylor, P. J. και Watts. M. J., 2002. *Geographies of Global Change: Remapping the world in the late 20th century*, Oxford: Blackwell.
- Martin, G., 2005. *All possible worlds: A history of geographical ideas*, New York – Oxford: Oxford University Press.
- Mc Coll, R. (επιμ.), 2005. *Encyclopedia of World Geography*, 3 τόμοι, New York: Golson Books Ltd.
- Mayhew, S., 1997. *Oxford Dictionary of Geography*, Oxford: Oxford University Press.
- Parker, G., 2002. *Γεωπολιτική: παρελθόν, παρόν και μέλλον*, [Αθήνα]: Ροές
- Peckham, R. S., 2008. *Εθνικές ιστορίες, φυσικά κράτη : εθνικισμός και η πολιτική του τύπου στην Ελλάδα*, Αθήνα: Ενάλιος.
- Sheppard, E. και Barnes, T., 2000. *A companion to Economic Geography*, Oxford: Blackwell, στο [http://www.univpgri-palembang.ac.id/perpus-fkip/Perpustakaan/Geography/Geografi%20manusia/%5BSheppard_E.%5D_A_Companion_to_Economic_Geography_\(BookFi.org\).pdf](http://www.univpgri-palembang.ac.id/perpus-fkip/Perpustakaan/Geography/Geografi%20manusia/%5BSheppard_E.%5D_A_Companion_to_Economic_Geography_(BookFi.org).pdf) (προσβάσιμο 10-2-2017).
- Stevenson, D., 2007. *Πόλεις και αστικοί πολιτισμοί* (μετ. Γ. Γιαννιτσιώτης), Αθήνα: Κριτική
- Van Hear, N., 1998. *New diasporas: the mass exodus, dispersal and regrouping of migrant communities*, London: UCL Press.
- Wordsworth, C., 1995. *Ελλάδα: μια περιπλάνηση στα τοπία και την ιστορία της*, Νέα Ερυθραία [Αθήνα]: Εκάτη.
- Άμαντος, Κωνσταντίνος, *Μακεδονικά, Συμβολή εις την Μεσαιωνικήν Ιστορίαν και Εθνολογίαν της Μακεδονίας*, τυπ. Π. Πετράκου, Αθήναις 1920.
- Άμαντος, Κωνσταντίνος, «Παρατηρήσεις τινές εις την μεσαιωνικήν γεωγραφίαν», *Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών Α'* (1924), σσ. 41-54.
- Αντωνιάδη - Μπιμπίκου, Ελένη, *Προβλήματα Ιστορίας Βυζαντινά, Μεταβυζαντινά*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1996.

- Ανωγειάτης - Πελέ, Δημήτρης, *Δρόμοι και Διακίνηση στον Ελλαδικό Χώρο κατά τον 18ο Αιώνα*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1993.
- Ασδραχάς, Σπύρος, *Ελληνική Κοινωνία και Οικονομία ΙΗ΄ και ΙΘ΄ Αι. (Υποθέσεις και Προσεγγίσεις)*, Νεοελληνικά Μελετήματα, εκδ. Ερμής, Αθήνα 1982.
- Βαβλιάκης, Ελευθέριος, *Μαθήματα Γεωγραφίας*, Τομέας Γεωλογίας - Φυσικής Γεωγραφίας, Σχολή Θετικών Επιστημών Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη 1985.
- Βακαλόπουλος, Απόστολος, *Οι Δυτικομακεδόνες Απόδημοι επί Τουρκοκρατίας*, Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου Αίμου, Θεσσαλονίκη 1958.
- Βακαλόπουλος, Απόστολος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, Θεσσαλονίκη, τ. Α΄, 1961, τ. Β΄, 1964, τ. Δ΄, 1973.
- Βακαλόπουλος, Απόστολος, *Ιστορία της Μακεδονίας 1354-1833*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1988.
- Βακαλόπουλος, Κωνσταντίνος, *Οικονομική Λειτουργία του Μακεδονικού και Θρακικού Χώρου στα Μέσα του 19ου Αιώνα στα Πλαίσια του Διεθνούς Εμπορίου*, Μακεδονική Βιβλιοθήκη, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 1980 [β΄ έκδ.: *Ιστορία του Βόρειου Ελληνισμού*, τ. 15ος, *Κοινωνία και Οικονομία στη Μακεδονία και τη Θράκη του 19ου Αιώνα*, εκδ. Α. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2010].
- Βεργόπουλος, Κώστας, *Το Αγροτικό Ζήτημα στην Ελλάδα: Η Κοινωνική Ενσωμάτωση της Γεωργίας*, εκδ. Εξάντας, Αθήνα 1975.
- Γεωργιάδου, Κίρκη, «Η σχολή των Annales και η θετικιστική ιστοριογραφία», *Φιλολογος* 32 (1983), σσ. 152-172.
- Γούναρης, Βασίλης, «Δημογραφικές εξελίξεις στην τουρκοκρατούμενη Μακεδονία», και «Οικονομικές εξελίξεις στη Μακεδονία», στο Ι. Κολιόπουλος και Ι. Χασιώτης (επ.), *Η Νεότερη και Σύγχρονη Μακεδονία*, τ. Α΄, εκδ. Παπαζήση - Παρατηρητής, χ.τ., χ.χ., σσ. 44-57, 58-83.
- Δημητριάδης, Ευάγγελος Π., «Μια πρώτη εκτίμηση της μεταπολεμικής Ιστορικής Γεωγραφίας στην Ελλάδα με πλαίσιο την αγγλοαμερικανική εξέλιξη του κλάδου», *Ανθρωπολογικά* 8 (1985), σσ. 5-19.
- Ευελπίδης, Χρυσός, *Οικονομική και Κοινωνική Ιστορία της Ελλάδος*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1950.
- Ηλιοπούλου, Πολυξένη, «Ποσοτική Γεωγραφική Ανάλυση», στο Π. Γετίμη, Γ. Καυκαλάς και Ν. Μαραβέγιας (επ.), *Αστική και Περιφερειακή Ανάπτυξη: Θεωρία - Ανάλυση και Πολιτική*, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1994, σσ. 167-196.
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους* (16 τόμοι), Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1974-1980.
- Ιναλτζίκ, Χαλίλ, *Η Οθωμανική Αυτοκρατορία: Η Κλασική Εποχή, 1300-1600* (μετ. Μ. Κοκολάκης), εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1995 [τίτλος πρωτοτ.: Inalcik, Halil, *The Ottoman Empire. The Classical Age 1300-1600*, G. Weidenfeld and Nicolson Ltd. 1973].
- Καλλιβρετάκης, Λεωνίδας, «Ιστορική έρευνα των οικισμών της Ελλάδας: Ερευνητικά ζητούμενα και προβλήματα των πηγών», στο *Πληθυσμοί και Οικισμοί του Ελληνικού Χώρου*, Ιστορικά Μελετήματα, Τετράδια Εργασίας 18, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Αθήνα 2003, σσ. 9-24.
- Καραθανάσης, Αθανάσιος, *Η Τρίσημη Ενότητα του Ελληνισμού: Αρχαιότητα - Βυζάντιο - Νέος Ελληνισμός*, Πανεπιστημιακές παραδόσεις, Εκδ. Αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1985.
- Κόλιας, Γεώργιος Τ., *Ιστορική Γεωγραφία του Ελληνικού Χώρου*, Σειρά εκδόσεων του Υπουργείου Ανοικοδομήσεως, Αθήνα 1948
- Κορδώσης, Μιχαήλ, *Ιστοριογεωγραφικά Πρωτοβυζαντινών και εν γένει Παλαιοχριστιανικών Χρόνων*, Βιβλιοθήκη Ιστορικών Μελετών, Βιβλιοπωλείο Διον. Ν. Καραβία, Αθήνα 1996.
- Κουκουλές, Φαίδων, *Βυζαντινών Βίος και Πολιτισμός*, τ. Γ΄, Collection d' Institut Français d' Athènes, Αθήναις 1949.

- Κρεμμυδάς, Βασίλης, *Εισαγωγή στην Ιστορία της Νεοελληνικής Κοινωνίας (1700-1821)*, εκδ. Εξάντας, Αθήνα 1976.
- Λαγόπουλος, Αλέξανδρος - Φαίδων, *Ο Ουρανός πάνω στη Γη: Τελετουργίες Καθαγίασης του Ελληνικού Παραδοσιακού Οικισμού και Προέλευσή τους*, εκδ. Οδυσσεάς, Αθήνα 2003.
- Λαγόπουλος, Α.- Φ. και Δημητριάδης, Ε. Π. και Τσότσος, Γ. (επ.), *Ιστορική Γεωγραφία: Δρόμοι και Κόμβοι της Βαλκανικής. Από την Αρχαιότητα στην Ενιαία Ευρώπη*, Τομέας Πολεοδομίας, Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Α.Π.Θ., Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας «Θεσσαλονίκη 1997», Θεσσαλονίκη 1998
- Λιβιεράτος, Ευάγγελος, *Χαρτογραφίας και Χαρτών Περιήγησις: 25 Αιώνες από τους Ίωνες στον Πτολεμαίο και τον Ρήγα*, Εθνική Χαρτοθήκη - Εθνικό Κέντρο Χαρτών και Χαρτογραφικής Κληρονομιάς, Θεσσαλονίκη 1998
- Μάζης, Ιωάννης Θ., *Γεωπολιτική: Η Θεωρία και η Πράξη*, Ελληνικό Ίδρυμα Αμυντικής Εξωτερικής Πολιτικής, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2002.
- Μοσκόφ, Κωστής, *Η Εθνική και Κοινωνική Συνείδηση στην Ελλάδα 1830-1909: Ιδεολογία του Μεταπρατικού Χώρου*, Θεσσαλονίκη 1972
- Σβορώνος, Νίκος, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας* (μετ. Α. Ασδραχά), Ιστορική Βιβλιοθήκη, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1999 ⁽¹³⁾ [τίτλος πρωτοτ., *Histoire de la Grèce moderne*, Presses Universitaires de France, Paris 1972].
- Σβορώνος, Νίκος, *Το Ελληνικό Έθνος: Γένεση και Διαμόρφωση του Νέου Ελληνισμού*, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2004.
- Σταματελάτος, Μιχάλης, και Βάμβα - Σταματελάτου, Φωτεινή, *Επίτομο Γεωγραφικό Λεξικό της Ελλάδος*, εκδ. Ερμής, Αθήνα 2001
- Σταυριανός, Λ.Σ., *Τα Βαλκάνια από το 1453 και μετά* (μετ. Ε. Δελιβάνη, επ. Β. Γούναρης) εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2007 [τίτλος πρωτοτ. *The Balkans since 1453*, Dryden Press, Hinsdale, Illinois 1958].
- Τσότσος, Γεώργιος Π., *Μακεδονικά Γεφύρια: Τοπογραφία - Αρχιτεκτονική - Ιστορία - Λαογραφία*, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1997.
- Χασιώτης Ιωάννης, *Επισκόπηση της Ιστορίας της Νεοελληνικής Διασποράς*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1993.
- Χατζόπουλος, Κωνσταντίνος, *Ελληνικά Σχολεία στην Περίοδο της Οθωμανικής Κυριαρχίας (1453-1821)*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1991.
- Χατζόπουλος, Κωνσταντίνος, «Η Ελλάς/Γραικία κατά τους Έλληνες γεωγράφους της εποχής της οθωμανικής κυριαρχίας», στα *Πρακτικά του Α΄ Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών «Ο Ελληνικός κόσμος ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση, 1453-1981»* (Βερολίνο, 2-4 Οκτωβρίου 1998), Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1999, τ. Β', σσ. 357-370.
- Ψυρούκης, Νίκος, *Ιστορικός Χώρος και Ελλάδα*, εκδ. Αιγαίον, Λευκωσία 1993 ⁽²⁾ [α΄ έκδ. 1973].
- Baker, Alan R.H., Hamshere, John D., και Langton, John: *Geographical Interpretations of Historical Sources*, David and Charles Ltd., Great Britain 1970.
- Baker, Alan R.H., *Historical Geography and Geographical Change*, Macmillan Education Ltd., Worcester and London 1975.
- Baker, Alan R.H., «Historical geography: a new beginning?», *Progress in Human Geography* 3 (1979), σσ. 560-570.
- Blanc, André, *Géographie des Balkans*, Que sais-je ? Presses Universitaires de France, Paris 1971.
- Braudel, Fernand, *Η Μεσόγειος και ο Μεσογειακός Κόσμος την Εποχή του Φιλίππου Β΄ της Ισπανίας*, τ. Α΄, *Ο Ρόλος του Περίγυρου* (μετ. Κλαίρη Μιτσοτάκη), Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1993 ⁽²⁾ [τίτλος πρωτοτ.: *La Méditerranée et le monde médi-*

terranean à l' époque de Philippe II, tome premier, Librairie Armand Colin, Paris 1979⁽⁴⁾].

- Braudel, Fernand, *Υλικός Πολιτισμός, Καπιταλισμός και Οικονομία (XV-XVIII Αιώνας)*, τ. Α', *Οι Δομές της Καθημερινής Ζωής: Το Δυνατό και το Αδύνατο* (μετ. Α. Ασδραχά), Μορφωτικό Ινστιτούτο Αγροτικής Τράπεζας, Αθήνα 1995 [τίτλος πρωτοτ.: *Civilisation matérielle, économie et capitalisme, XVe-XVIIIe siècle*, t. 1, *Les Structures du quotidien: Le possible et l' impossible*, 1979].
- Braudel, Fernand, *Μελέτες για την Ιστορία* (μετ. Ο. Βαρών και Ρ. Σταμούλη), Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού - Μνήμων, Αθήνα 1986.
- Braudel, Fernand, Coarelli, Filippo, και Aymard, Maurice, *Η Μεσόγειος: Ο Χώρος και η Ιστορία* (μετ. Ε. Αβδελά - Ρ. Μπενβενίστε), εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1990 [τίτλος πρωτοτ.: *La Méditerranée, l' espace et l' histoire*, Flammarion 1985].
- Braudel, Fernand, Duby, Georges, Arnaldez, Roger, Gaudemet, Jean, Aymard, Maurice, και Solinas, Piergiorgio, *Η Μεσόγειος: Άνθρωποι και Πολιτισμική Κληρονομιά* (μετ. Κ. Αντύπας), εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1990 [τίτλος πρωτοτ.: *La Méditerranée, les homes et l' héritage*, 1977].
- Carter, F.W. (επ.), *An Historical Geography of the Balkans*, Academic Press, London - New York - San Francisco 1977.
- Carter, F. W., *An Introduction to Urban Historical Geography*, Yale University Press, Baltimore 1983.
- Chorley, R. J. και Haggett, P. (επ.), *Models in Geography*, Methuen, London 1967.
- Gregory, Derek, *Ideology, Science and Human Geography*, Hutchinson University Library, London 1978.
- Harvey, David, *Social Justice and the City*, Edward Arnold Ltd., London 1973.
- Inalcık, Halil, *The Ottoman Empire: Conquest, Organization and Economy*, Variorum Peprints, London 1978.
- Johnston, R. J., Gregory D., Haggett, P., Smith D. M. και Stoddart, D. R., *The Dictionary of Human Geography*, B. Blackwell, Oxford 1981.
- Kayser, Bernard, *Ανθρωπογεωγραφία της Ελλάδος* (μετ. Τ. Τσαβέας - Μ. Μερακλής), Εθνικόν Κέντρον Κοινωνικών Ερευνών, Αθήναι 1968 [τίτλος πρωτοτ.: *Géographie humaine de la Grèce*, 1964].
- Lagopoulos, Alexandros - Ph., «The epistemology of space. A marxist approach», *Επιστημονική Επετηρίδα Πολυτεχνικής Σχολής, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Α.Π.Θ.* IB' (1990), σσ. 221-250.
- Lagopoulos, Alexandros - Ph., «Subjectivism in Historical Geography: From Geosophy to Postmodernism», *Το Αίθριον, Επιστημονική Επετηρίδα Πολυτεχνικής Σχολής Α.Π.Θ., Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΙΣΤ' (1997-1998)*, σσ. 75-98
- Mitchell, J. B., *Historical Geography*, The English Universities Press Ltd., London 1963.
- Myres, John, *Geographical History in the Greek Lands*, Clarendon Press, Oxford 1953.
- Péchoux, Pierre-Yves, και Sivignon, Michel, *Les Balkans*, Magellan: La Géographie et ses Problèmes, Presses Universitaires de France, Paris 1971.
- Pounds, N. J. G., *An Historical Geography of Europe*, Cambridge University Press, Cambridge-New York-Port Chester-Melbourne, Sydney 1990.